

AD

*de Principum Austriae
et Saxonicae ducum
Lipsum et Vinetorum mul-
tipliciter confirmata concordia.*

ORATIONEM
SOLENNEM
QUA

Vd
1632

F.R. 24

NUPTIAS

AUSPICATISSIMAS

SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI

FRIDERICI
AUGUSTI,

DUCIS SAXONIAE, JULIAE, CLIVIAE,
MONTIUM, ANGRIAE ET WESTPHALIAE,
PRINCIPIS REGII ET ELECTORALIS, LAND-
GRAVII THURINGIAE, MARCHIONIS MISNIAE, UT ET SUPE-
RIORIS ET INFERIORIS LUSATIAE, BURGGRAVII MAGDE-
BURGENSIS, COMITIS PRINCIPALIS HENNEBERGICI,
COMITIS MARCAE, RAVENSBERGI ET BARBY,
DOMINI IN RAVENSTEIN, &c.

CUM

SERENISSIMA PRINCIPE AC DOMINA,

DOMINA

MARIA JOSEPHA,
ARCHI-DUCE AUSTRIAE, DUCE
BURGUNDIAE, STIRIAE, CARINTHIAE, CARNIOLAE ET
WURTEMBERGAE, COMITE HABSPURGI,
TIROLII ET GOERZII, &c.

IN TEMPLO ACADEMICO LIPSIENSI
PROXIMO DIE VENERIS

CELEBRABIT,
INVITAT

ACADEMIA LIPSIENSIS.

*Sp. Munk. Chcu
crenit*

LIPSIÆ, TYPIS FLEISCHERIANIS.

C. D. R. R. R.

Otentissima Domus Austriae, inde a *Rudolpho* Habsburgico, qui seculo XIII. ad Imperii Germanici clavum, post diuturnum Interregnum feliciter collocatus est, eximie floruit, & adhuc floret, summam in Imperio dignitatem & potestatem tenens. Serenissima Domus Saxonica, ex quo Ducatus Electoratus auctus ad Witikindeos rediit, successione continua gaudet. Raro ista genti seu familiae cuiquam ita propria & diuturna est felicitas in honore, potentia, divitiis, aliisque rebus lubricis posita: saepe cum filiis aut nepotibus ipsa stirps, aut ejus saltem claritas interit. Qui ergo res in Orbe gestas conferunt, non possunt non intelligere, DE U M in Archi-Duces Austriae tot terras, Ducatus, Regna contulisse, ut essent, per quos Turcarum multoties repetitis impetus Christiano Orbi exitiales repelleret, & adversus alios hostes libertatem tueretur, & conservaret. Domus Saxonicae Duces & Electores, Divina Gratia, obtingere, qui fide & meritis in Imperium, illustria cognomina *Piorum, Fortium, Gravium, Strenuorum, Bellicosorum, Placidorum, Sapientium, Constantium, Magnanimorum, Animosorum, Pacificorum* sunt consecuti. Quibus & Domus Austriae incrementa promoverunt, & sua Domus potentiam & dignitates auxerunt. *Sigismundus* Imperator *Friderico Bellicoso*, tum ob Majorum merita, & operam adversus rebelles Bohemos, in primis in Brixienfi praelio navatam, tum quod ob viciniam ditioni defendendae maxime idoneus haberetur, extincta in *Alberto III.* Anhaltina Urforum familia, Saxoniae Electoratum in feudum dedit. *Fridericus II.* *Placidus* successor Patris pro *Alberto II.* Imperatore in Bohemos bellum gessit, quos ad Satium, deinde Sebriam fudit, & copias Polonicae dissipavit. *Wilhelmus* frater Landgravius Thuringiae, focero suo Imperatori *Alberto* contra Bohemos adstitit, & cum ob uxorem suam *Annam* Rex Bohemiae ab aliquibus destinaretur, amore tranquillitatis publicae amoreque *Austriae Domus* jure suo abstinuit. Cum Reges tres, *Casimirus* Poloniae, *Matthias* Hungariae, *Vladislaus* Bohemiae in Silesiam duxisissent exercitus suos, de Regno Bohemiae dimicaturi, *Ernestus* Elector, Princeps prudentissimus, providens mala, quae in Romanum Imperium ex isto bello proventura erant, ipse & Elector Brandenburgicus cum 6000. equitibus Vratislaviam progressi, Pacis sequestros se ipsis obtulerunt, addentes hostes se fore ei, qui meliora consilia aspernaretur, & ambitioni modum ponere detrectaret. Quibus auditis Reges Legatos suos Vratislaviam miserunt, & in conditiones Pacis consenserunt. Frater *Ernesti Albertus* Animosus, *Rolandus*, *Dextera* Imperii cognominatus, in exercitu Imperii 80000. militum adversus *Carolum* Burgundum labarum gessit. Ab Avunculo *Friderico* Imperatore, qui expectationem successioneis in Ducatibus *Juliacensi, Cliviae & Montensi*, si *Wilhelmus* sine masculis decederet, promiserat, rogatus est, ut contra *Matthiam* Hunniadem, fortissimum Hungariae Regem, a quo Vienna Austriae & alia occupata tenebantur, bello praefici se pateretur. Et si vero nec auxilia nec pecunia subministrabantur, & ex suo furiosos milites sedaturus 30000. nummum solvebat, ad conditiones tamen aequas *Matthiam* adegit, passum hunc solum obtinere, ne in media Germania castra figeret. *Maximiliano* Regi Romanorum, a Brugenfibus capto occurrit, sed jam restitutum reperit: Imperator autem ei curam Filii, nepotis *Philippi*, cujus tutelam *Gandavenses* sibi vindicabant, & ditionum bellicae imperium demandabat, Flandris cum hoste Gallo consilia agitantibus. Sed *Albertus* militibus ob non soluta stipendia tumultuantibus, suas pecunias erogans, ad obsequium reductis, urbes praecipuas obfessas occupavit: Ducem in solenni Principum Conventu *Norimbergae* Imperator praedicavit: *Philippus* etiam Archi-Dux Equitibus Aurei Velleris adscripsit. Reversus in Belgium cunctos, qui adhuc repugnabant, ad obsequium *Maximiliani* redire compulit. Pace cum *Frisiis* facta, gubernationem provinciae, quam haereditarius Imperii Vicarius regeret, in compensationem laborum & sumptuum a *Maximiliano* Imperatore suscepit. Cui Gubernationi suo nomine *Henricum* Filium praefecit: quem a *Frisiis* Rectorem pati insuetis obfessum *Franckeræ* superveniens liberavit; at in obsidione *Groeningæ* morbo correptus vitam finit. Post ejus mortem *Filius Georgius & Henricus* *Frisiam* rebellem, accepta magna pecuniae summa, *Carolo V.* permiserunt. *Fridericus III.* Sapiens dictus Palatinum vel *Bavaricum* bellum composuit, & Electorem Palatinum *Philippum* proscriptum, & ab omnibus Statibus desertum *Maximiliano I.* Imperatori reconciliavit. Post *Maximiliani* obitum diversae de creando Imperatore erant opiniones, diversa Electorum studia: cum duo potentissimi Principes *Carolus* Rex Hispaniae, & *Franciscus I.* Rex Galliae imperium ambirent, & uterque sibi addictos in Senatu Electorum amicos suffragatores haberet: tum divinitus *Friderico* Saxoniae Duci, & Praefidi Senatus *Alberto* *Moguntino* suggestum est, ut primum jurarent Electores, se nullam electionem publice renunciaturos esse, priusquam unus aliquis communi consensu designatus esset, alioquin dissentientes Electorum suffragationes horribilibus discordiis & bellis Germaniam, totam implicaturam fuissent. Tandem post gravissimas & acres in summo illo Imperii Senatu disputationes, cum Galliae Regis causam se obtinere non posse ipsius suffragatores cernerent, ad *Fridericum* Saxoniae Ducem imperium detulerunt. Erant, qui, quod bene ei vellent, valde suaderent, ut imperium oblatum acciperet, ac si ipse honorem hunc summum non cuperet, Donum tamen suam ad tantam dignitatem evercheret. Is vero se jam senem, & alienissimum ab ambi-

ambitione, totam Reipublicam tantem spectare vult, plane recubavit. nec quinquam animi, in quo cum summa potentia & felicitate virtus tanto muneri sustinendo par sit, quam *Carolus* sibi videri, constanter pronuntiavit. Ita *Carolus*, in Hispaniis absens communi Electorum consensu tandem Imperator renunciatu est. Electi Legati *Friderico* obtulerunt donum triginta millia florenorum, quos constantissime repudiavit: instantibus illis, ut tantum, decem millia pateretur inter Ministros suos distribui, respondit: accipiant, si velint, attamen nullus manebit postero die apud me, qui vel unum aureum acceperit, ac sine mora Francofurto abijt, ne ulterior ipsi crearetur molestia. Quam magnanimitatem retulit, qui ex ore Episcopi *Leodienfis* electioni presentis audivit *Erafnus Roterodamus* lib. XIII. Epist. IV. Talem cum nosset *Carolus*, absentis ab Imperio vices suas ei commisit, quas etiam pro *Friderico & Maximiliano* prudentissime gesserat. Post *Friderici* mortem Electoratus pervenit ad *Iohannem Constantem*. Hic adolescens in Hungaria *Maximiliano* militans primus Albæ Regalis mœnia conscendit, & in Italia operam militarem navavit. Eo regente disidium in Religione exortum, ab ipso & Protestantibus gratiam Cæsaris avertit, quod sub successore Filio, *Ioh. Friderico* in bellum exarsit, in quo victor Cæsar, victus *Ioh. Fridericus* & captivus Electoratum amisit, quem in *Mauritium* consobrinum ejus transtulit. Ille Avi animositatem incitatus anno vigesimo primo ætatis, Ductore summo Exercitus Imperii *Ioachimo* Electore Brandenburgico, in Hungaria adversus Turcas militare cepit. In obsidione Budæ ab excurrentibus hostibus cinctus, equo confosso, captus cecidit: accurrens Minister Nobilis *Thuringus Ioh. Rübisch*, eique incumbens vulnera excepit, donec advenirent milites Saxonici, qui Principem liberarent. In bello quoque contra Gallos strenue pugnavit. In initio Belli illius *Smalcaldici* partes Cæsaris secutus est, ditiones *Ioh. Friderici*, iussu illius, occupavit, *Magdeburgum* sibi deditum in fidem ejusdem accepit. Sed cum postea fœderi sui *Philippi* Landgravii promissam liberationem suis aliorumque precibus consequi non posset, & Religionis causa in periculo versaretur, expeditione repentina suscepta permovit Imperatorem, ut *Ioh. Fridericum* & *Philippum* captivos clementissime dimitteret, & Pacem Religionis concederet. Post quæ exercitum in Hungariam contra Turcas duxit *Mauritius*. Hunc secutus *Augustus*, cui, si frater decederet, successio destinata erat, Electoratum adiit. Cæsari sub fratre in bello Belgico, Gallico, & deinde in Germanico meruerat. Quod in Conventu solenni Numburgico renovasset fœdus hæreditarium Domus Saxonica, Brandenburgica, & Hasniaca, atque simul Augustanæ Confessionis conservationem decrevisset, Cæsari significavit, ne aliud suspicandi causa esset. Pacem Religionis Pasavii *Mauritio* promissam, a Cæsare & Rege Romanorum confirmari urfit, & in Comitibus Augustanis obtinuit, in qua libera Religio juxta Augustanæ Confessionis doctrinam atque fidem permilla, bona Ecclesiastica possidentibus Protestantibus relicta sunt: tum selectos equites mille contra Turcas misit: vivendo attingit quatuor Imperatores, *Carolus*, *Ferdinandum I. Maximilianum II. Rudolphum II.* quorum gratiam subiectione, fide, obsequio mereri & conservare studuit. *Maximilianus*, cum quo & fratribus ejus in Aula Bohemica adoleverat, & amicitiam contraxerat, Fratrem suum nominabat, & filio suo *Rudolpho* Patris instar habendum proponebat: quos ambos etiam fide suffragio ad dignitatem Imperatoriam extulit. Idem omnes gloriosissimi Imperatores Domui Saxonicæ privilegium de non appellando, quo ab immemoriali tempore gavisa est, renovarunt & corroborarunt. Patri *Christiano I.* quem ingentis atque excelli animi Principem, ad eandem laudem pertingere, fatum præproperum non permisit, succedens *Christianus II.* ad *Rudolphum II.* Imperatorem, & *Mattiam* Archiducem, fratres bellum parantes, conciliandos operam contulit: ab Imperatore feudum Ducatum *Julia*, *Clivia* & *Montium* accepit, quod *Alberto* Animoso jamdudum promissum fuerat: Bohemis, *Silesiam*, *Moraviam*, *Lusatiam* Literas Majestatis, quibus exercitum Religionis Evangelicæ liberum concedebatur, per intercessionem suam impetravit. Symbolum hoc suum in cubiculo aliisque locis adscribi iussit: Timeo Deum, amo iustitiam, honoro Cæsarem meum, Vita excedens Fratri, *Ioh. Georgio*. Electoratum reliquit. Huic Pietatem in Imperatorem naturalem ipsi Romano-Catholici tribuerunt. Certe *Mattiam*, *Ferdinandum II. Ferdinandum III. Ferdinandum IV.* Reges Romanorum & Imperatores elegit. Imperator *Mattias*, Rex *Ferdinandus II.* Archidux *Maximilianus* testatur gratiam, amorem & amicitiam *Dresdam* ad eum venerunt. Coronam a Bohemis oblatam noluit accipere, hortatus eos, ut ad obsequium Regis sui redirent: Electorem Palatinum vero, ut idem faceret, monuit. Quare in Bello Bohemico, cum hinc Palatinus Bohemiam, *Silesiam*, *Moraviam*, *Lusatiam*, illinc *Bethlehem Gabor*, Dux *Transylvaniæ*, *Hungariam* & *Austriam* maxima parte occupasset, afflictæ Domui suppetias tulit, accepta nova securitate *August.* Confessionis, *Lusatiam* & *Silesiam* Regi suo vindicavit: pro expensis in bellum Cæsari *Lusatiam*, quæ superiori tempore ad *Marchiones Misniæ* pertinerat, ipsi dedit. Post Cæsarem subjectissime precatus, ne bona ecclesiastica, in Pace Religiosa Protestantibus concessa, permitteret vi repeti, invidiosissimus sumisit arma. Quam ob causam etiam primus posuit, pace *Pragæ* inita. Propter quam etiam pateretur gravissima arma *Suecica*, constanter tamen Cæsari adhæret. Erat hic tunc *Ferdinandus III.* qui omnibus viribus conantem, ut pax universalis sequeretur, *Leitmeritziam* ad se invitabat. Idem laudatissimus Imperator an. 1647. ad Regem Hispaniæ scripsit: Jam ab omnibus

50
18

omnibus, præterquam a dilecto nostro, veteri & perfideli Saxone, detractum, qui unicus pro nostris commodis permagna fide & constantia laborat. Pace reducta iterum ad Cæsarem invitatus Pragam se contulit. In Electione *Ferdinandi IV.* in Regem Romanorum, inter gravissimas deliberationes fuavissimè *Ferdinandum* amplexus, gemmeam torquem collo ejus iniecit, & venerationis osculo fronti affixo Romani Imperii caput cum salutavit. Debemus hoc narranti & laudanti Nicolao Avancino, e Societate Jesu, in Panegyrico, in funus luctuosissimum *Ferdinandi IV.* dicto. In ultimis voluntatis suæ tabulis adhortatum accepimus Sereniss. Successorem, & cæteros Principes filios, ut Imperatoriam Majestatem subiectissimo obsequio venerarentur, & universam familiam Austriacam reverenter haberent, amicitiamque cum ea constantè custodirent & servarent, cui magna beneficia Domus sua debeat. Cujus paterni moniti observantissimus Serenissimus *Iobannes Georgius II.* extincto *Ferdinando III.* Francofurti electioni Regis Romanorum ipse interfuit, & inter invidorum molitiones, inter armorum terrores, post accepta nuper regna Hungaria & Bohemia, *Leopoldo*, cum reliquis Electoribus Principibus suffragantibus, coronam Regni Germanici decrevit & contulit. In Bohemia an. 1673. cum Principe suo hæreditario Imperatorem convenit, multa amoris atque honoris significatione habitus. Anno sequente validas cohortes militares auxilio adversus Gallos misit ad Rhenum, quas Princeps Electoralis hæreditarius duxit. Legati Gallici & Suecici, quod illum avertere susciperent, responsum tulerunt: Neminem fore, qui se a fide in Cæsarem, & Romanum Imperium, quoad viveret, dimovere valeat. Ubi Patri Filius Dn. *Iob. Georgius III.* successit, exercitum suum cum Régis Poloniae exercitu & Cæsareis conjungens, Vienna obsidione ad extremum pene redacta, primus Turcas aggressus depulit. In expeditionibus contra Gallos, quantos sumtus impendit? quantos labores, quanta pericula subiit? nec arma exuisset ante pacem, nisi e castris Tubingam delatus æger, deplorando patriæ fato, vitam possuisset. Imitaturus Patrem efficiturusque erat Sereniss. *Iobannes Georgius IV.* terris tantum offensus. Sereniss. & Potentiss. Dn. *FRIDERICO AUGUSTO*, qui nunc Electorum gubernat, Domino nostro clementissimo, *Leopoldus* Magnus Cæsar, dum in Aula sua commoraretur, virtutes Principem juvenutis singularissimè ornantes conspicatus, gratiam & amorem suum clementissime declaravit. Ejus memor *Iosepho* Archi-Duce Austriæ & Rege Hungariæ, quem ex paternarum virtutum aspectu & imitatione didicisse & tenere noverat populus regere, non alium meliorem habuit, cui salus Germaniæ, & majestas Imperii crederetur. Hoc, proh dolor! visis crepto in vegeta ætatis flore Sereniss. *Carolus* Rex Hispaniæ supererat, Gentis Austriacæ nativitate, Imperii Romani divina destinatione & Collegii Electoralis consensu unicum columnem. Qualem *Carolus V.* electum sapientissimus Mercurinus Gartinara veluti vaticinabatur, dicens Pontano, Electoris Saxonie Cancellario, bene fecisse Principes Germaniæ, quod *Carolus* Imperatorem elegerent: experturos enim esse, quod sit sapiens & bonus; talem jam *CAROLUS VI.* se exhibet, ut Germanorum Imperium, regna & amplissima provinciæ habeant, venerentur, colant, ament in Fratre Fratrem, in Filio Patrem. Ad hæc silentio præterire non debemus connubia, quibus utraque Domus Serenissima aliquando conjuncta fuit. Omnis antiquioribus Albertus II. Elector Saxonie, Agnetem, Rudolphi Habsburgici filiam, Fridericus Placidus Elector, Margaretham, Ernesti Archiducis Austriæ filiam, Friderici IV. Imperatoris sororem, Wilhelmus Dux Saxonie Annam Alberti III. Imperatoris filiam conjuges habuerunt; Catharina Alberti Filia Sigismundo Archiduci Austriæ nupsit. Nunc iterato affinitatis insolubili vinculo utramque Domum Serenissimam Duo Uniones, unus Saxonie, Serenissimus Princeps Regius, *FRIDERICUS AUGUSTUS*, Electoribus hæres, alter Austriæ, Serenissima Archiducissa *MARIA JOSEPHA*, gloriosissima memoriæ Cæsare *Iosepho* nata, conjungunt, conjuges faustissimis omnibus, post remotos longe a finibus Germaniæ a Cæsare victoriosissimo Turcas, inter nuncios victoriarum e Sicilia ad subjectionem Regi suo se submittere. Dum hoc Serenissimum par conjugum multis lætitiæ significationibus excipitur & honoratur, Academia, quod potest & debet, Sereniss. Domibus Austriacæ & Saxonice, in Templo suo die VIII. Septembr. horis matutinis, instituta in hanc rem e Templo D. Thomæ deambulatione, subiectissime, per Interpretem, Rectorem nunc suum, D. IOH. BURCHARDUM MENCKENIUM, Consil. & Historiographum Regium & Electoralem, Histor. Prof. Publ. Collegii Maj. Princ. Collegiatum & Societatis Regiæ Britann. Socium, in solennissima panegyri gratulabitur. Quare ad hanc festivitatem decenter concelebrandam, Illustrissimos Comites Ruthenos, Procere utriusque Reipubl. Civés suos, florentissimos Iuvenes Studiosos, officiosè & peramanter invitat. DEUS Optime Maxime, qua potentia pariter es & bonitate, Imperium Romanum, ejusque caput Inclutissimum, & totam Archiducalem Domum, ac Domum Saxonicam, & caput Sereniss. cum Principe Regio & Archi-ducali conjuge, tege, serva, orna, auge. Immo, DOMINE, audi preces a Tuo Spiritu profectas (Psal. 61.) Dies super dies Principum adjicias, annos eorum usque in diem generationis & generationis. Permaneat in æternum in conspectu DEI: misericordiam & veritatem præpara, quæ custodiant eos. Sic Psalmum dicemus nomini Tuo in seculum seculi, ut reddamus vota nostra de die in diem. P. P. Domin. XIII. Trin. d. III. Sept. Anno Chr. c1o lxxxix.

X 3386299

mt.

AD

*De Asipium Austria
e et Saxonicis die
Luna et vinato mul-
tiple confirmata conecor.
dra.*

ORATIONEM

SOLENNEM

QUA

Vd
1638

F.R.34

NUPTIAS

AUSPICATISSIMAS

SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI,

DOMINI

FRIDERICI

AUGUSTI,

MONIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ,

INGRIÆ ET WESTPHALIÆ,

SII ET ELECTORALIS, LAND-

Æ, MARCHIONIS MISNIÆ, UT ET SUPE-

RIS LUSATIÆ, BURGGRAVII MAGDE-

BITIS PRINCIPALIS HENNEBERGICI,

CIÆ, RAVENSBERGI ET BARBY,

INI IN RAVENSTEIN, &c.

CUM

AC PRINCIPLE AC DOMINA,

DOMINA

JOSEPHA,

DUCE

AUSTRIÆ, DUCE

RIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ ET

TIOLÆ, COMITE HABSPURGI,

OLII ET GOERZII, &c.

ACADEMICO LIPSIENSI

PROXIMO DIE VENERIS

CELEBRABIT,

INVITAT

EMIA LIPSIENSIS.

*Cp. Bruch. cheu
creniet*

Æ, TTPIS FLEISCHERIANIS.

C. D. Rousset